

Συλλογή της Νομολογίας

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (έβδομο τμήμα) της 15ης Σεπτεμβρίου 2021 – Boshab κατά Συμβουλίου

(Υπόθεση T-107/20)¹

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Δέσμευση κεφαλαίων – Περιορισμός εισόδου στο έδαφος των κρατών μελών – Διατήρηση του ονόματος του προσφεύγοντος στους καταλόγους των προσώπων εις βάρος των οποίων επιβάλλονται τα περιοριστικά μέτρα – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Δικαίωμα ακροάσεως – Απόδειξη του βασίμου της καταχωρίσεως στους καταλόγους και της διατηρήσεως στους καταλόγους – Πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως – Συνέχιση της συνδρομής των πραγματικών και νομικών περιστάσεων που συνέτρεχαν κατά τη λήψη των περιοριστικών μέτρων – Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής – Τεκμήριο αθωότητας – Αναλογικότητα – Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας»

1. *Πράξεις των οργάνων – Αιτιολόγηση – Υποχρέωση – Περιεχόμενο – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Δέσμευση κεφαλαίων προσώπων που παραβιάζουν το κράτος δικαίου ή που συμβάλλουν στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Ελάχιστες απαιτήσεις*

[Άρθρο 296, εδ. 2, ΣΛΕΕ· απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, άρθρο 7 § 2· κανονισμός 1183/2005 του Συμβουλίου, άρθρο 9 § 3]

(βλ. σκέψεις 53, 55-58)

2. *Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Δέσμευση κεφαλαίων προσώπων που παραβιάζουν το κράτος δικαίου ή που συμβάλλουν στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Υποχρέωση παραθέσεως στην αιτιολογία των επιμέρους και ειδικών λόγων που δικαιολογούν τα μέτρα αυτά – Απόφαση εντασσόμενη σε πλαίσιο που είναι γνωστό στον ενδιαφερόμενο και του παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί τη σημασία του μέτρου που ελήφθη εις βάρος του*

[Άρθρο 296 ΣΛΕΕ· απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, παράρτημα II· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005 και 2019/2101, παράρτημα]

¹ EE C 129 της 20.4.2020.

(βλ. σκέψεις 54, 60-65, 67)

3. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχές – Δικαιώματα άμυνας – Δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Δέσμευση κεφαλαίων των προσώπων που παραβιάζουν το κράτος δικαίου ή που συμβάλλουν στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Υποχρέωση γνωστοποίησης των επιμέρους και ειδικών λόγων που δικαιολογούν τις ληφθείσες αποφάσεις – Υποχρέωση παροχής στον ενδιαφερόμενο της δυνατότητας να γνωστοποιεί την άποψή του επί των λόγων που προβάλλονται εις βάρος του – Περιεχόμενο

[Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 41 § 2, στοιχείο α'· απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, παράρτημα II· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005 και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψεις 76-78)

4. Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Δέσμευση κεφαλαίων – Δικαιώματα άμυνας – Γνωστοποίηση των επιβαρυντικών στοιχείων – Μεταγενέστερη απόφαση που διατηρεί το όνομα του προσφεύγοντος στον κατάλογο των προσώπων τα οποία αφορούν τα μέτρα αυτά – Κοινοποίηση από το Συμβούλιο στον ενδιαφερόμενο των νέων στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη επ' ευκαιρία της περιοδικής επανεξέτασης των περιοριστικών μέτρων – Προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως – Δεν συντρέχει

[Απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/3, παράρτημα I· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005 και 2019/2101, παράρτημα II]

(βλ. σκέψεις 79-82, 86-97, 100, 110)

5. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχές – Δικαιώματα άμυνας – Δικαίωμα ακροάσεως – Υποχρέωση των θεσμικών οργάνων να συμφωνούν με την άποψη των ενδιαφερόμενων μερών – Δεν υφίσταται

(βλ. σκέψη 103)

6. Ευρωπαϊκή Ένωση – Δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Έκταση του ελέγχου – Περιορισμένος έλεγχος για τους γενικούς κανόνες – Έλεγχος εκτεινόμενος στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και στην επαλήθευση των αποδείξεων

[Απόφαση του Συμβουλίου 2010/788/ΚΕΠΠΑ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, άρθρο 3 § 2, στοιχείο β', και παράρτημα II· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005, άρθρο 2β § 1, στοιχείο β', και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψεις 124, 125, 129, 132, 137, 140, 141, 143)

7. Ευρωπαϊκή Ένωση – Δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Έκταση του ελέγχου – Καταχώριση του προσφεύγοντος στον συνημμένο στην προσβαλλόμενη απόφαση κατάλογο λόγω των καθηκόντων του – Προσβάσιμα στο κοινό έγγραφα που αποδεικνύουν τη διάπραξη σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Αποδεικτική αξία

[Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 47· απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, παράρτημα II· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005 και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψεις 148-150, 157-162)

8. Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Δέσμευση κεφαλαίων προσώπων που παραβιάζουν το κράτος δικαίου ή που συμβάλλουν στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Κριτήρια – Καθήκοντα που συνεπάγονται ευθύνη για την καταστολή του άμαχου πληθυσμού ή τον σεβασμό του κράτους δικαίου – Εσφαλμένη εκτίμηση – Δεν συντρέχει

[Απόφαση του Συμβουλίου 2010/788/ΚΕΠΠΑ, όπως τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις (ΚΕΠΠΑ) 2016/2231 και (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, άρθρο 3 § 2, στοιχείο β', και παράρτημα II· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005, άρθρο 2β § 1, στοιχείο β', και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψεις 151, 153-155, 172-177)

9. Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Πεδίο εφαρμογής – Πρόσωπα που συνέβαλαν στον σχεδιασμό, στη διεύθυνση ή στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή προσβολές των δικαιωμάτων αυτών – Έννοια – Πρόσωπα που διέπραξαν τέτοιες πράξεις στο παρελθόν, παρά την απουσία στοιχείων που αποδεικνύουν τη σημερινή εμπλοκή ή συμμετοχή τους σε τέτοιες πράξεις – Εμπίπτουν

[Απόφαση του Συμβουλίου 2010/788/ΚΕΠΠΑ, όπως τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις (ΚΕΠΠΑ) 2016/2231 και (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, άρθρο 3 § 2, στοιχείο β', και παράρτημα II· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005, άρθρο 2β § 1, στοιχείο β', και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψη 169)

10. Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Απαγόρευση εισόδου και διελεύσεως, καθώς και δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος των προσώπων που παραβιάζουν το κράτος δικαίου ή συμβάλλουν στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Περιορισμός του δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής – Παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας – Δεν συντρέχει

[Άρθρο 21 § 2, στοιχεία β' και γ', και άρθρο 29 ΣΕΕ· Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα 7 και 52 § 1· απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, άρθρα 4 §§ 1, 2 και 7, και παράρτημα II· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005 και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψεις 181-187)

11. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχές – Θεμελιώδη δικαιώματα – Τεκμήριο αθωότητας – Απόφαση περί δεσμεύσεως κεφαλαίων εις βάρος ορισμένων προσώπων και οντοτήτων λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Συμβατός με την εν λόγω αρχή χαρακτήρας – Προϋποθέσεις

[Άρθρο 29 ΣΕΕ· άρθρο 215 §§ 1 και 2 ΣΛΕΕ· απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005, άρθρο 9 §§ 2 και 4, και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψεις 188-192)

12. Ευρωπαϊκή Ένωση – Δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Έκταση του ελέγχου – Περιορισμένος έλεγχος για τους γενικούς κανόνες – Κριτήρια λήψεως περιοριστικών μέτρων – Συμβολή στον σχεδιασμό, στη διεύθυνση ή στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Περιεχόμενο – Τήρηση της αρχής της αναλογικότητας

[Άρθρο 275, εδ. 2, ΣΛΕΕ· απόφαση 2010/788/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, άρθρο 5 § 5· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005 και 2019/2101, παράρτημα]

(βλ. σκέψεις 200, 212-216)

13. Ευρωπαϊκή Ένωση – Δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων – Περιοριστικά μέτρα λόγω της καταστάσεως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό – Έκταση του ελέγχου – Περιορισμένος έλεγχος για τους γενικούς κανόνες – Κριτήρια λήψεως περιοριστικών μέτρων – Συμβολή στον σχεδιασμό, στη διεύθυνση ή στη διάπραξη πράξεων οι οποίες συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – Περιεχόμενο – Σεβασμός της αρχής της ασφάλειας δικαίου η οποία επιβάλλει σαφήνεια, ακρίβεια και προβλεψιμότητα των αποτελεσμάτων των κανόνων δικαίου

[Άρθρα 3 § 5 και 21 § 2, στοιχεία β' και γ', ΣΕΕ· άρθρο 275, εδ. 2, ΣΛΕΕ· αποφάσεις του Συμβουλίου 2010/788/ΚΕΠΠΑ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/2109, άρθρο 3 § 2, στοιχείο β', και (ΚΕΠΠΑ) 2016/2231, αιτιολογικές σκέψεις 3 και 4· κανονισμοί του Συμβουλίου 1183/2005 και 2019/2101]

(βλ. σκέψεις 201, 203-209)

Διατακτικό

Το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Καταδικάζει τον Évariste Boshab στα δικαστικά έξοδα.